

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7Co/296/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5715213212
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 11. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Beniačová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2016:5715213212.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Beniačovej a členov senátu Mgr. Márie Kašíkovej a Mgr. Františka Dulačku, v právnej veci žalobkyne: Y. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XXX/XX, O. O., proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 792 752, právne zastúpený: JUDr. Ján Havlát, advokát so sídlom G. B.. X, X., za účasti Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Námestie legionárov 5, Prešov, IČO : 42 176 778 (predtým vedľajší účastník na strane žalobkyne), o určenie neplatnosti revolvingovej zmluvy, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 17C/98/2015-144 zo dňa 24. marca 2016, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd určil, že zmluva o revolvingovom úvere č. 8500048730 zo dňa 21.05.2014 uzatvorená medzi žalobkyňou a žalovaným je neplatná. Žalobkyni ani vedľajšiemu účastníkovi na strane žalobkyne náhradu trov konania nepriznal.

2. Okresný súd primárne zisťoval, či má žalobkyňa na žiadanom určení naliehavý právny záujem v zmysle § 80 písm. c) O.s.p. platného a účinného v čase vydania napadnutého rozsudku. Konštatoval, že tento vyplýva z ochrany žalobkyne ako spotrebiteľa, pretože už nechce byť viazaná podmienkami uzavretými v zmluve. Žalobkyňa potrebuje mať istotu, resp. vyriešiť otázku, aký je skutočný dlh nad rámec poskytnutých finančných prostriedkov v prípade neplatnosti zmluvy. Jej postavenie sa stane istejším, ak nebude vystavená sankciám za nezaplatenie odplaty. Konštatoval, že medzi žalobkyňou a žalovaným bola uzatvorená spotrebiteľská zmluva ako tzv. „TYPOVÁ ZMLUVA“. Jej obsah preto posudzoval podľa ustanovení Občianskeho zákonníka upravujúcich ochranu spotrebiteľa, ako aj Zákona o spotrebiteľských úveroch č. 129/2010 Z.z. Dospel k záveru, že zmluva nespĺňa požiadavku § 9 ods. 2 písm. k) uvedeného zákona, čím sa úver poskytnutý na jej základe s poukazom na § 11 ods. 1 písm. a) toho istého zákona považuje za bezúročný a bez poplatkov.

3. Za neprijateľnú zmluvnú podmienku považoval bod VIII. zmluvy, v ktorom bola dohodnutá výška poplatku v sume 135,12 Eur. Vzhľadom na celkovú výšku poskytnutého úveru 1.500 Eur považoval túto sumu za neprimeranú. Navyše uvedené dojednanie vyhodnotil aj ako v rozpore s dobrými mravmi, pretože žalobkyňa vystupuje ako spotrebiteľ a je v podstate ukrátená o sumu, ktorá sa rovná odplate za poskytnutie služby, pretože samotný úver bol znížený o túto odplatu. Ďalej okresný súd porovnal úrokové miery z úverových bánk v 2. štvrtroku 2014 pri spotrebiteľských úveroch s dobou platnosti od 1 do 5 rokov s úrokom dojednaným v úverovej zmluve a konštatoval, že je niekoľkonásobne vyšší ako bankové úroky a ustálil, že ide o neprimerane vysoké dojednanie úroku, čo spôsobuje jeho neplatnosť.

4. Za značne neprimeranú považoval aj RPMN z úveru stanovenú v zmluve vo výške 67,63 %, keď ju porovnal s informáciami o údajoch o novo poskytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi za 1. ako aj 2. štvrtrok roku 2014 pri spotrebiteľských úveroch od 1.500 Eur do 6.500 Eur.

5. Vzhľadom na to, že zmluva uzatvorená medzi žalobkyňou a žalobcom obsahovala početné neprijateľné zmluvné podmienky, označil ju z objektívneho hľadiska ako celok neutržateľnú, a z toho dôvodu rozhodol, že je neplatná.

6. O trovách konania rozhodol okresný súd podľa § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 151 O.s.p. tak, že žalobkyňa a vedľajšiemu účastníkovi na strane žalobkyne náhradu trov konania nepriznal, nakoľko aj keď boli v konaní úspešní, túto náhradu si neuplatnili.

7. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný a domáhal sa jeho zmeny tak, že žaloba bude zamietnutá. Namietal, že konaním okresného súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, okresný súd nesprávne vec posúdil, pretože nepoužil správne ustanovenia právneho predpisu a na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam.

8. Žalovaný namietal nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia, v dôsledku ktorého došlo u neho k odňatiu možnosti konať pred súdom. Poukázal na to, že z odôvodnenia rozsudku okresného súdu nemožno vôbec zistiť, či sa zaoberal ním prezentovanými tvrdeniami a ako sa s nimi vysporiadal, aké skutočnosti považoval za rozhodujúce z pohľadu uplatneného práva. Jeho závery, že zmluvné podmienky sú neprijateľné, nie sú dostatočne odôvodnené, iba všeobecne konštatuje, že zmluva obsahuje množstvo neprijateľných podmienok, ktoré obchádzajú zákon a súčasne sú v rozpore s dobrými mravmi. Žiadnym spôsobom sa nevysporiadal s jeho právnou argumentáciou o oddeliteľnosti dojednaní niektorých ustanovení od ostatných častí zmluvy o revolvingovom úvere.

9. Za nesprávne považoval závery okresného súdu o neprimeranosti odplaty, resp. úrokov za poskytnutie úveru. Poukázal na to, že túto primeranosť je potrebné posudzovať porovnaním obdobných spotrebiteľských úverov, teda predovšetkým úverov s rovnakou dobou splatnosti a výškou požičaných súm, ktoré žiadali v čase uzatvorenia zmlúv všetky inštitúcie finančného trhu poskytujúce úvery a pôžičky na strane jednej a súčasne skúmať, aká bola v rozhodujúcom období priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov za poskytnutie obdobných spotrebiteľských úverov na strane druhej. Výška odplaty za poskytnutie úveru musí určitým spôsobom reflektovať i zvýšené podnikateľské riziko, ktoré ako nebankový subjekt má.

10. Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedla, že žiada napadnuté rozhodnutie ako zákonné a vecne správne potvrdiť. Okresný súd vec správne právne posúdil, zohľadnil európske právo na ochranu spotrebiteľa a správne interpretoval ustanovenia o neprijateľných zmluvných podmienkach.

11. Združenie na ochranu spotrebiteľa HOOS vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného obdobne ako žalobkyňa uviedol, že žiada rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdiť. Ďalej iba všeobecne poukázal na to, že uzavretá zmluva medzi stranami sporu je zmluvou spotrebiteľskou, ktorú treba hodnotiť z hľadiska právnych predpisov upravujúcich ochranu práv spotrebiteľa.

12. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že sa jedná o konanie začaté pred nadobudnutím účinnosti Zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), t.j. pred 01.07.2016, podľa § 470 ods. 1 CSP vo veci ďalej konal a rozhodol už podľa tohto nového právneho predpisu. Po zistení, že odvolanie podala včas strana sporu (§ 60 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému bol opravný prostriedok v čase jeho podania prípustný (§ 204 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia odvolacieho konania (§ 219 ods. 3 CSP v spojení s § 378 ods. 1 a § 177 ods. 2 písm. c/ CSP) preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu danom ustanovením § 179 CSP a podľa ust. § 389 ods. 1 písm. c) CSP ho zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

13. Po preskúmaní veci krajský súd dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné. Okresný súd sa v prvom rade zaoberal posúdením existencie naliehavého právneho záujmu žalobkyne na žiadanom určení neplatnosti v zmysle § 80 písm. c) O.s.p. a dospel k záveru, že žalobkyňa ako spotrebiteľ potrebuje mať istotu, aký je jej skutočný dlh nad rámec poskytnutých finančných prostriedkov v prípade neplatnosti zmluvy a jej postavenie sa stane istejším, ak nebude vystavená sankciám za nezaplatenie odplaty.

14. Ustanovenie § 80 písm. c) O.s.p. považovalo naliehavý právny záujem za procesný predpoklad prípadnej úspešnosti či neúspešnosti určovacej žaloby. Bez existencie naliehavého právneho záujmu

nemohol súd žalobu po vecnej stránke prejednať. Existencia naliehavého právneho záujmu sa skúma aj v spotrebiteľských sporoch, a to so zreteľom na individuálne okolnosti prípadu. Iba skutočnosť, že sa neplatnosti spotrebiteľskej zmluvy domáha spotrebiteľ, nemôže byť sama o sebe dostatočným preukázaním existencie naliehavého právneho záujmu na takomto určení. Ak žalobkyňa poukazovala na závery uznesenia NS SR je nutné vychádzať zo skutkového stavu, ktorý tento súd zobral do úvahy pri formulovaní týchto svojich právnych záverov. V tomto prípade Najvyšší súd vychádzal zo zistenia, že spotrebiteľ nemal možnosť domáhať sa voči veriteľovi plnenia, ako vrátenia toho, čo mu uhradil nad rámec poskytnutej istiny z dôvodu ním tvrdenej neplatnosti úverovej zmluvy. Na podanie žaloby o peňažné plnenie bol aktívne legitimovaný iba veriteľ a spotrebiteľ nemal možnosť žiadať o posúdenie platnosti úverovej zmluvy inak len určovacou žalobou.

15. Z obsahu podaného žalobného návrhu, ani z prejednávania veci pred okresným súdom nevyplývajú obdobné skutkové okolnosti, porovnateľné s vecou v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR, na ktorého právneho závery o existencii naliehavého právneho záujmu poukazovala žalobkyňa. Okresný súd bez ďalšieho prijal tieto tvrdenia žalobkyne a individuálne vzhľadom na prejednanú vec sa existenciou naliehavého právneho záujmu žalobkyne nezaoberal. V tejto súvislosti je potom dôvodná námietka žalovaného, že okresný súd nevyhodnotil jeho argumentáciu týkajúcu sa nedostatku naliehavého právneho záujmu žalobkyne na žiadanom určení, ktorú vzniesol vo vyjadrení k podanému žalobnému návrhu.

16. Tiež možno prisvedčiť odvolateľovi, že odôvodnenie rozsudku okresného súdu je koncipované veľmi všeobecne. Závery okresného súdu o neprijateľnosti zmluvných podmienok, ako aj neplatnosti zmluvy pre rozpor s dobrými mravmi a so zákonom, neobsahujú uvedenie konkrétnych skutočností, ktoré vyplývajú z prejednávanej veci. Je nutné zdôrazniť, že aj samotná žalobkyňa veľmi všeobecne vymedzovala neplatnosť ňou označenej úverovej zmluvy, uzatvorenej so žalovaným. Svoje odôvodnenie postavila najmä na citácii vybraných častí rozhodnutí všeobecných súdov, nekonkretizovala však dostatočne dôvody neplatnosti s ohľadom na spornú spotrebiteľskú zmluvu.

17. Vzhľadom na charakter tohto záväzkového vzťahu je nepochybné, že súdna kontrola „platnosti“ ustanovení zmluvy predpokladá, že súd sa bude podrobne zaoberať aj skúmaním platnosti zmluvných dojednaní z úradnej povinnosti. Ako však už bolo konštatované, k tejto kontrole by mohlo dôjsť v prípade existencie naliehavého právneho záujmu na žiadanom určení neplatnosti. S týmto sa však okresný súd dostatočne dôsledne nevyšporiadal a v tej súvislosti neurobil rozhodujúce skutkové zistenia.

18. Vychádzajúc z týchto záverov, krajský súd rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Okresný súd pri vyhodnotení existencie naliehavého právneho záujmu žalobkyne na žiadanom určení primárne bude skúmať vzhľadom na okolnosti konkrétnej veci, aký význam pre ustálenie právnych vzťahov medzi žalobkyňou a žalovaným by určenie takejto neplatnosti malo. Najmä s dôrazom na to, či zo strany žalobkyne už došlo k plneniu z tejto zmluvy žalovanému, teda či by riešenie neplatnosti nebolo len prejudiciálnou otázkou, ktorá by musela byť ustálená v prípade ďalšieho súdneho sporu na plnenie. Vec opätovne prejedná a rozhodne, pričom v novom rozhodnutí pri jeho odôvodnení bude klásť dôraz na to, aby sa vysporiadal konkrétne s jednotlivými zmluvnými dojednaniami a ich platnosť, resp. neplatnosť hodnotil vychádzajúc z konkrétnych okolností prejednávanej veci. V prípade konštatovania rozporu so zákonom, je nutné uviesť konkrétny právny predpis, ktorý má okresný súd na mysli a nielen všeobecným odkazom na normy spotrebiteľského práva ako také.

19. Na záver považuje krajský súd za potrebné uviesť, že v konaní subjekt Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS vystupoval pôvodne ako vedľajší účastník v zmysle ust. § 93 ods. 2, 3 O. s. p. účinného do 30.06.2016. Podľa týchto ustanovení ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu. Do konania vstúpi buď z vlastného podnetu alebo na výzvu niektorého z účastníkov urobenú prostredníctvom súdu. O prípustnosti vedľajšieho účasti súd rozhodne len na návrh. Uvedený inštitút poskytoval priestor na ochranu spotrebiteľského práva bez ohľadu na to či sa jedná o spotrebiteľskú vec individuálnu alebo sa týka skupiny spotrebiteľov a bez ohľadu na to či spotrebiteľ vystupuje na strane žalobcu alebo žalovaného. Zákon priamo umožňoval občianskemu združeniu, predmetom ktorého činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu, zúčastniť sa konania a dával mu rovnaké práva a povinnosti, ako má účastník konania, v tomto prípade nebolo nutné preukazovať právny záujem na veci.

20. Ustanovenia nového procesného predpisu - CSP inštitút pôvodného vedľajšieho účastníka nepoznajú, upravujú procesný inštitút tzv. intervenienta (§ 81 a nasl. CSP). Podľa § 81 CSP intervenient je ten, kto sa zúčastňuje na konaní popri žalobcovi alebo žalovanom a má právny záujem na výsledku konania. Združenie nemá postavenie ani osobitného subjektu podľa § 95 CSP, o „pribrať“ do konania ktorého by mal rozhodnúť súd.

21. Odvolací súd vychádzal zo záveru, že ak mal uvedený subjekt v čase predchádzajúcej právnej úpravy rovnaké práva a povinnosti ako účastník konania, tým, že došlo k zmene právneho predpisu a k zániku inštitútu vedľajšieho účastníka v chápaní predchádzajúcej právnej úpravy, nemôže tento subjekt bez ďalšieho svoje procesné práva a povinnosti stratiť.

22. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)